

EVROPSKI PARLAMENT

2009 - 2014

Dokument zasedanja

A7-0053/2013

8.4.2013

POROČILO

o trgovini in naložbah kot gonilih rasti za države v razvoju

2012/2225(INI)

Odbor za mednarodno trgovino

Poročevalka: Tokia Saïfi

Pripravljaivec mnenja (*):
Alf Svensson, Odbor za razvoj

(*) Postopek s pridruženim odborom – člen 50 Poslovnika

PR_INI

VSEBINA

	Stran
PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA.....	3
MNENJE ODBORA ZA RAZVOJ(*).....	15
IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU.....	19

(*) Postopek s pridruženim odborom – člen 50 Poslovnika

PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA

o trgovini in naložbah kot gonilih rasti za države v razvoju (2012/2225(INI))

- ob upoštevanju člena 207 in 208 Pogodbe o delovanju Evropske unije in člena 3 Pogodbe o Evropski uniji,
- ob upoštevanju sporočila Komisije z naslovom „Trgovina, rast in razvoj – Prilagoditev trgovinskih in naložbenih politik državam, ki najbolj potrebujejo pomoč“ (COM(2012)0022),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z naslovom „Trgovina, rast in svetovne zadeve – trgovinska politika je temeljna sestavina strategije EU 2020“ (COM(2010)612),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z naslovom „Boljša podpora EU državam v razvoju pri mobilizaciji razvojnega financiranja“ (COM(2012)0366),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z naslovom „Nov odziv na spremembe v sosedstvu“ (COM(2011) 0303),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z naslovom "Povečanje učinka razvojne politike EU – agenda za spremembe" (COM(2011)0637),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z naslovom „Globalna Evropa: nov pristop k financiranju zunanjega ukrepanja EU“ (COM(2011)0865),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z naslovom „Za doseg celovite evropske mednarodne naložbene politike“ (COM(2010)0343),
- ob upoštevanju sporočila z naslovom „Obnovljena strategija EU za družbeno odgovornost podjetij za obdobje 2011–2014“ (COM(2011)0681),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z naslovom „Ob pripravi evropske strategije pomoči za trgovino – prispevek Komisije“ (COM(2007)0163),
- ob upoštevanju sporočila z naslovom „Trgovina in razvoj – pomoč državam v razvoju pri izkoriščanju prednosti trgovine“ (COM(2002)0513),
- ob upoštevanju poročila o spremljanju za leto 2012 o odgovornosti EU pri razvojnem financiranju, zlasti oddelka pomoči za trgovino (SWD(2012)199),
- ob upoštevanju sporazuma o partnerstvu med članicami skupine afriških, karibskih in pacifiških držav (AKP) in Evropsko unijo, podpisanega 23. junija 2000 v Cotonouju in spremenjenega leta 2005 ter 2010,
- ob upoštevanju svojih resolucij z dne 25. novembra 2010 o človekovih pravicah ter

socialnih in okoljskih standardih v mednarodnih trgovinskih sporazumih¹, o mednarodni trgovinski politiki v okviru zahtev glede podnebnih sprememb² ter o družbeni odgovornosti gospodarskih družb v mednarodnih trgovinskih sporazumih³,

- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 23. maja 2007 o pomoči EU za trgovino⁴,
- ob upoštevanju resolucij o sporazumih o gospodarskem partnerstvu z regijami in državami AKP⁵,
- ob upoštevanju resolucije z dne 27. septembra 2011 o novi trgovinski politiki za Evropo v okviru strategije Evropa 2020⁶,
- ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 978/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o uporabi sheme splošnih tarifnih preferencialov⁷,
- ob upoštevanju resolucije z dne 13. septembra 2012 o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Priloge I k Uredbi Sveta (ES) št. 1528/2007 glede izločitve številnih držav s seznama regij ali držav, ki so dokončale pogajanja⁸,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 6. aprila 2011 o prihodnji evropski mednarodni naložbeni politiki⁹,
- ob upoštevanju svoje zakonodajne resolucije z dne 11. decembra 2012 o stališču Sveta v prvi obravnavi z namenom sprejetja Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o prehodnih dogovorih za dvostranske sporazume o naložbah med državami članicami in tretjimi državami¹⁰,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 16. februarja 2012 o predlogu sklepa Sveta o sklenitvi regionalne Konvencije o vseevropsko-sredozemskih preferencialnih pravilih o poreklu¹¹,
- ob upoštevanju Uredbe Komisije (EU) št. 1063/2010 o spremembi Uredbe (EGS) št. 2454/93 o določbah za izvajanje Uredbe Sveta (EGS) št. 2913/92 o carinskem zakoniku Skupnosti¹²,
- ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 16. marca 2012 o pristopu EU k trgovini, rasti in

¹ Sprejeta besedila, P7_TA(2010)0434

² Sprejeta besedila, P7_TA(2010)0445

³ Sprejeta besedila, P7_TA(2010)0446

⁴ Sprejeta besedila, P6_TA(2007)0203

⁵ Sprejeta besedila, P6_TA(2009)0175, P6_TA(2009)0176, P6_TA(2009)0177, P6_TA(2009)0178, P6_TA(2009)0179, P6_TA(2009)0180, P6_TA(2009)0181, P6_TA(2009)0182, P6_TA(2009)0183, P6_TA(2009)0184

⁶ Sprejeta besedila, P7_TA(2011)0412

⁷ UL L 303, 31.10.2012, str. 1.

⁸ Sprejeta besedila, P7_TA(2012)0342

⁹ Sprejeta besedila, P7_TA(2011)0141

¹⁰ Sprejeta besedila, P7_TA(2012)0471

¹¹ Sprejeta besedila, P7_TA(2012)0060

¹² UL L 307, 23.11.2010, str. 1.

- razvoju v naslednjem desetletju in z dne 15. oktobra 2012 o razvojnem financiranju,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 25. marca 2010 o učinkih svetovne finančne in gospodarske krize na države v razvoju in razvojno sodelovanje¹ ,
 - ob upoštevanju menja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora z dne 18. septembra 2012² ,
 - ob upoštevanju delovnega programa STO v zvezi s pomočjo za trgovino za obdobje 2012–2013,
 - ob upoštevanju skupne izjave Sveta in predstavnikov vlad držav članic na srečanju znotraj Sveta, Evropskega parlamenta in Komisije o Razvojni politiki Evropske unije z naslovom „Evropsko soglasje“³ ,
 - ob upoštevanju Strategije EU o pomoči za trgovino: okrepitev podpore EU za potrebe v zvezi s trgovino v državah v razvoju, sprejete 15. maja 2007,
 - ob upoštevanju akcijskega programa iz Almatija za neobalne države v razvoju z dne 28. in 29. avgusta 2003,
 - ob upoštevanju Pariške deklaracije o učinkovitosti pomoči z dne 2. marca 2005 ter partnerstva za učinkovito razvojno sodelovanje iz Busana, vzpostavljenega 1. decembra 2011,
 - ob upoštevanju akcijskega načrta iz Istanbula za najmanj razvite države za obdobje 2011–2020⁴,
 - ob upoštevanju dogovora iz Seula o skupnem razvoju in rasti, sprejetega na vrhunskem srečanju skupine G-20 11. in 12. novembra 2010 v Seulu,
 - ob upoštevanju poročila Konference združenih narodov za trgovino in razvoj o naložbah po svetu iz leta 2012, vodilnih načel ZN o presoji vpliva trgovinskih in naložbenih sporazumov na človekove pravice, načel organizacij UNCTAD/FAO/Svetovna banka/IFAD za odgovorne naložbe v kmetijstvo, revizije smernic OECD za večnacionalna podjetja iz leta 2011 ter nalog iz Dohe, sprejetih na XIII. ministrski konferenci UNCTAD leta 2012 in konferenci Rio+20 leta 2012,
 - ob upoštevanju člena 48 Poslovnika,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za mednarodno trgovino in mnenja Odbora za razvoj (A7-0053/2013),

¹ Sprejeta besedila, P7_TA(2010)0089

² UL C 43, 15.2.2012, str. 73.

³ UL C 46, 24.2.2006, str. 1.

⁴ Programme d'action en faveur des pays les moins avancés pour la décennie 2011–2020 (Akcijski načrt za najmanj razvite države za obdobje 2011–2020), Istanbul, 11. 5. 2011.

- A. ker mora trgovinska in naložbena politika Unije temeljiti na splošnih načelih zunanjega delovanja Unije, kot so opredeljena v členih 3 in 21 PEU, ter mora prispevati k „trajnostnemu razvoju Zemlje [...], prosti in pravični trgovini, odpravi revščine in varstvu človekovih pravic [...]“;
- B. ker je očitno, da sta člena 207 in 208 Pogodbe o delovanju Evropske unije med seboj povezana; ker člen 207 navaja, da trgovinska politika EU temelji na načelih in ciljih zunanjega delovanja Unije; ker člen 208 zahteva, da politike Unije, ki bi utegnile vplivati na države v razvoju, upoštevajo cilje razvojnega sodelovanja;
- C. ker je mogoče trgovino in naložbe med EU, državami v razvoju in najmanj razvitimi državami uporabiti kot sredstvi za uresničitev teh ciljev, tako da se spodbudi trajnostna in vključujoča rast vseh strani, omogočijo prenosi tehnologij in spretnosti, pripomore k ustvarjanju novih delovnih mest, omogoči povečanje konkurenčnosti in storilnosti, doseže večja socialna kohezija in zagotovi boj proti neenakosti;
- D. ker zgolj s trgovino in naložbami ni mogoče odločilno vplivati na rast in trajnostni razvoj, saj države v razvoju, vključno z najmanj razvitimi državami, pri polnem dostopu do svetovne trgovine ovirajo strukturne pomanjkljivosti (nezadostna raven človeškega kapitala, upravljanja in infrastrukture, šibak zasebni sektor, močna odvisnost od izvoza surovin, premalo raznolik izvoz ter visoki trgovinski stroški ipd.);
- E. ker bi morala biti trgovinska in naložbena politika Evropske unije v podporo rasti držav upravičenk usklajena z razvojnimi cilji, ki jih določijo pristojne oblasti, vezana na spoštovanje načela usklajenosti politik za razvoj, pospremljena s tehnično in finančno pomočjo in po potrebi z oblikovanjem čezmejnih javno-zasebnih partnerstev, partnerstev sever-jug in partnerstev jug-jug;
- F. ker je leta 2010 trgovina jug–jug predstavljala 23 % svetovne trgovine; ker je iz poročila STO o svetovni trgovini iz leta 2011 razvidno, da so preferencialni sporazumi jug–jug zajemali dve tretjini vseh tovrstnih sporazumov, sporazumi sever–jug pa le četrtino; ker je iz poročila o naložbah po svetu iz leta 2012 razvidno, da je v gospodarstvih v vzponu nakopičena skoraj polovica svetovnih tujih neposrednih naložb;
- G. ker mnoge države še vedno ne uživajo vseh prednosti trgovine in se delež najmanj razvitih držav v svetovnem BDP zmanjšuje; ker 49 najmanj razvitih držav kljub visoki stopnji gospodarske rasti še vedno prispeva le 1,12-odstotni delež svetovne trgovine; ker trgovina ni v enaki meri koristila vsem državam v razvoju in je v nekaterih primerih povečala družbene neenakosti;
- H. ker so velike države v vzponu, ki še vedno spadajo v kategorijo držav v razvoju, hkrati donatorke in prejemnice pomoči za trgovino; ker morajo Unija in druge razvite države bolj upoštevati zapleteni status teh novih akterjev, njihov pomen in njihove posebnosti ter na podlagi tega prilagoditi svojo ponudbo pomoči za trgovino;
- I. ker imajo lahko trajni trgovinski in naložbeni razvojni ukrepi zelo različen izvor in obliko; ker je mogoče na ozemlju iste države izvajati več programov in ukrepov, vendar se zaradi pomanjkanja usklajevanja lahko zmanjšata učinkovitost in ustreznost, nenazadnje pa tudi zaupanje državljanov v te ukrepe ;

- J. ker je Unija s svojimi državami članicami z 10,7 milijarde EUR, ki jih je prispevala leta 2010 (in ki predstavljajo skoraj tretjino skupnega zneska uradne razvojne pomoči), največja donatorka pomoči za trgovino; ker se z gospodarsko in finančno krizo postavlja vprašanje zmanjšanja sredstev, dodeljenih za uradno razvojno pomoč in zlasti pomoč za trgovino, pa tudi vprašanje učinkovitosti pri uporabi teh sredstev;
- K. ker se je EU zavezala, da bo skupni proračun za pomoč do leta 2015 povečala na 0,7 % BND;
1. podpira cilj Komisije glede izboljšanja sinergij med trgovinskimi in razvojnimi politikami; priporoča, da upošteva potrebe in zmogljivost držav upravičenk, spodbuja instrumente, kot je regionalno povezovanje, ki lahko povečajo izkoriščanje sinergij, in da prednostno obravnava ukrepe, katerih cilj je:
- spodbujanje trajnostnega in vključujočega razvoja;
 - ustvarjanje delovnih mest, krepitev večšin ter razvoj človeškega kapitala ob istočasnem zmanjšanju družbenih neenakosti;
 - izboljševanje odpornosti na gospodarske pretrese;
 - podpora razvoju zasebnega sektorja, zlasti majhnih subjektov, vključno z mikro ter malimi in srednjimi podjetji, da bi spodbujali sodelovanje tega sektorja pri trgovini in naložbah na lokalni, regionalni, čezmejni, dvostranski in večstranski ravni;
 - izboljševanje upravljanja na davčnem področju in boja proti korupciji, davčnim goljufijam in utajam, pranju denarja in davčnim oazam, tudi z razvojem mehanizma za izmenjavo informacij in nadzor nad plačili podjetij;
 - izboljševanje trgovinskega in naložbenega okolja, vključno z izvajanjem ukrepov za olajšanje trgovine;
 - diverzifikacija trgovinskih in naložbenih tokov; ter
 - zagotavljanje potrebne tehnične pomoči, da se zagotovi ustrezen razvoj teh ukrepov;
2. poziva Evropsko unijo, naj pri oblikovanju in izvajanju trgovinske, kmetijske, okoljske in energetske politike spoštuje načelo usklajenosti politik za razvoj, prav tako pa naj oceni učinek teh politik na države v razvoju in najmanj razvite države;
3. poudarja pomen dostojnih ravni plač in dostojnih standardov varnosti pri delu za trajnostni svetovni trgovinski sistem in nove svetovne proizvodne verige; v zvezi s tem spominja Komisijo na njeno obvestilo o spodbujanju dostojnega dela za vse;
4. poziva EU, druge donatorje pomoči, organe partnerskih držav ter lokalne in mednarodne zasebne akterje v državah v razvoju, da raziščejo možna področja sodelovanja za trajnostni razvoj, da bi čim bolj povečali prispevek poslovnih dejavnosti k doseganju razvojnih ciljev;

5. poudarja, da mora EU za povečanje bogastva in življenjskega standarda najrevnejših prebivalcev del svoje pomoči, povezane s trgovino v korist trajnostnega in odgovornega razvoja, usmeriti k oblikovanju lokalne in regionalne trgovinske zmogljivosti znotraj teh držav in med njimi; pozdravlja cilje instrumenta za financiranje razvojnega sodelovanja, ki v ospredje postavlja zaposlovanje in rast v državah v razvoju;
6. meni, da je za uspeh programov za razvoj trgovine in naložb med drugim odločilna lastna odgovornost držav prejemnic; meni, da morajo nacionalni, regionalni in lokalni organi ter civilna družba v skladu z načelom pravne države sistematično sodelovati pri pripravi in spremljanju nacionalnih programov;
7. spodbuja države v razvoju, naj trajnostni gospodarski razvoj zastavijo kot horizontalni cilj nacionalnih politik, ki so ga opredelile v zadevnih strategijah in pobudah; poziva Komisijo, naj si, med drugim s pogostejšim zagotavljanjem pomoči, prizadeva za izboljšanje zmogljivosti vlad, da v svoje nacionalne trgovinske strategije in programe vključijo vprašanja, povezana s trajnostnim in vključujočim gospodarskim razvojem;
8. ugotavlja, da bi boljša usposobljenost glede razvojnih vprašanj omogočila jasnejšo opredelitev konkretnih razvojnih potreb in možnih načinov, kako te izpolniti, da bi usmerjali in olajšali naloge trgovinskih pogajalcev in drugih trgovinskih uradnikov;
9. meni, da so odločilnega pomena naložbe za izoblikovanje, razvoj, krepitev in vzdrževanje napomembnejše trajnostne prometne, energetske in telekomunikacijske infrastrukture, zlasti čezmejne infrastrukture in intermodalnih vozlišč;
10. poudarja, da je treba vzpostaviti popolno preglednost na področju plačil evropskih podjetij vladam; poziva Komisijo, naj podpre trajnostne strategije industrializacije v državah v razvoju, katerih namen je spodbujati trgovanje s proizvodi z dodano vrednostjo in ne samo s surovinami;
11. meni, da si je treba s trgovino in naložbami, kadar se uporabijo kot gonilna sila za trajnostno rast in gospodarski razvoj, ob razvoju potrebne proizvodne ponudbe in infrastrukture prizadevati zlasti za uresničitev naslednjih ciljev:

- ***Kmetijstvo:***

- podpora samozaposlenim kmetom in malim zadrugam ter razvoj trajnostnih kmetijskih, ribogojnih in živinorejskih praks, ki bodo omogočile vzpostavitev, utrditev in povečanje raznolikosti dobavnih verig;
- izboljšanje njihovega dostopa do financiranja in mikrofinanciranja;
- podpora državam v razvoju pri dostopu do informacij ter uskladitvi z mednarodnimi sanitarnimi in fitosanitarnimi standardi, da bi zagotovili pošteno konkurenco in širši dostop do trgov, vključno z boljšim dostopom držav v razvoju do trgov industrijskih držav ob boljši zaščiti njihovega prebivalstva;
- postopna odprava izvoznih omejitev ter ukrepi za boj proti špekulacijam in nestabilnosti cen kmetijskih proizvodov;

- podpora ustvarjanju in trženju socialnega in okolju prijaznega blaga in storitev, vključno z ekoturizmom, da bi proizvajalcem zagotovili dodano vrednost in spoštovanje meril trajnosti;
- trajnostno in pregledno upravljanje naravnih virov;
- programi za pravičen dostop kmetov do zemljišč;
- omogočanje dostopa do krepitev zmogljivosti, zlasti v zvezi z diverzifikacijo proizvodov; povečevanje dodane vrednosti proizvodov in pomoč pri doseganju skladnosti s standardi in tehničnimi zahtevami na lokalnih, regionalnih in mednarodnih trgih;
- vzpostavitev sistema pozitivnih spodbud v podrazdelkih o trajnostnem razvoju v trgovinskih sporazumih, da bi spodbujali uvoz kmetijskih proizvodov v EU, ki ustrezajo mednarodnim okoljskim in socialnim standardom in standardom na področju človekovih pravic, zlasti z zagotavljanjem pravičnih prihodkov za proizvajalce in plač, ki kmetijskim delavcem omogočajo preživetje, kot je zahteval posebni poročevalec ZN za pravico do hrane;
- podpora državam v razvoju in najmanj razvitim državam, da izvzamejo nekatere občutljive kmetijske proizvode iz sistema vzajemne liberalizacije;

- ***Industrija:***

- ustvarjanje, krepitev in povečanje raznolikosti proizvodnih zmogljivosti ter trajnostni industrijski razvoj, ki prek vključujočih in pravičnih dobavnih verig prinaša koristi za vse lokalne akterje;
- izboljšanje poslovnega in naložbenega okolja, da bi tako poenostavili udeležbo zasebnega sektorja, vključno z lokalnimi malimi podjetji, in razvoj javno-zasebnih partnerstev, kadar je to ustrezno;
- postopna odprava trgovinskih omejitev ob upoštevanju potrebe držav v razvoju, da diverzificirajo gospodarstvo, in potrebe po zaščiti mladih industrijskih panog, ki morajo vzpostaviti trajnostno domačo industrijsko podlago;
- varstvo pravic intelektualne lastnine, vključno z geografskimi označbami, sorazmerno z ravno razvitosti držav, z namenom spodbujanja prenosa tehnologij (vključno z zeleno tehnologijo) in ob upoštevanju deklaracije iz Dohe o sporazumu o trgovinskih vidikih pravic intelektualne lastnine in javnem zdravju;
- spodbujanje dostojnih pogojev dela, preglednosti in trajnosti; spodbujanje trajnostnih in pravičnih oblik dela; krepitev standardov varnosti pri delu in sistemov socialnega varstva, pri čemer se poseben poudarek namenja priporočilom Mednarodne organizacije dela o minimalni ravni socialne varnosti;

- ***Storitve:***

- krepitev načel pravne države in dobrega upravljanja, da bi izboljšali pravno varnost, preglednost in zakonitost zasebnih naložb, zlasti tujih neposrednih naložb;
- natančen pregled obstoječih določb in pogajalskih smernic o finančnih storitvah v trgovinskih sporazumih, saj ti ne bi smeli ovirati ustrezne finančne regulacije v EU in njenih trgovinskih partnericah;
- izboljšanje pogojev za javna naročila;
- izboljšanje učinkovitosti javnih storitev;
- spodbujanje storitev za olajšanje trgovine in naložb, zlasti okolju prijaznih storitev, tudi turizma, logistike in naložb;

• **Uprava:**

- podpora nacionalnim vladam pri določanju njihovih nacionalnih trgovinskih politik in strategij z ustrežno stopnjo preglednosti in udeležbe;
- vzpostavitev skupnih orodij in virov, da se zadevnim najmanj razvitim državam zagotovijo praktične informacije in metode;
- podpora reformam carinske in davčne uprave ter ukrepom za omejitev deleža neformalnega sektorja v gospodarstvu, pa tudi ponovna vključitev neformalnega sektorja v regulirano gospodarstvo;
- izboljšanje učinkovitosti, upravljanja in organizacije tranzitnih postopkov ter postopkov za pretok blaga, ljudi in storitev;
- vzpostavitev institucij za olajšanje trgovine in naložb ter vzpostavitev jamstvenih skladov in skladov tveganega kapitala, vključno s semenskim kapitalom in poslovnimi angeli;

12. podpira predlog Komisije glede povečanja raznolikosti njene pomoči za trgovino in usmeritvijo prizadevanj na države, ki tako pomoč najbolj potrebujejo, torej najmanj razvite države; vendar hkrati priporoča Komisiji, naj poleg klasičnih kazalnikov (bruto domači proizvod, človeški kapital in občutljivost za gospodarske pretrese) upošteva splošno raven razvoja države ter njene potrebe, zmogljivosti in razvojne neenakosti znotraj države; poziva Komisijo, naj upošteva načela okrepljenega celostnega okvira za najmanj razvite države;

13. poudarja, da so socialno podjetništvo in socialne inovacije v državah v razvoju gonilna sila rasti za razvoj, kar lahko ugodno vpliva na zmanjšanje neenakosti in spodbudi rast, če je ustvarjeni dobiček vložen nazaj v gospodarstvo;

14. meni, da sta prenos sredstev in mikrofinanciranje še vedno ustrezni orodji, vendar samo z njima ni mogoče odgovoriti na vse potrebe po financiranju; poziva vse donatorje, naj iščejo in spodbujajo inovativne oblike financiranja in partnerstev; podpira vzpostavitev partnerstev jug–jug in tristranskih partnerstev; priporoča posplošitev metode

medregionalnih finančnih shem, kot je bila vzpostavljena v okviru Skrbniškega sklada EU za infrastrukturo za Afriko;

15. podpira sveženj za spodbujanje trgovine za male gospodarske subjekte v državah v razvoju, ki ga je Komisija napovedala v svojem sporočilu; poziva Komisijo, naj zagotovi napredek pri razvoju tega svežnja, in poziva vse donatorje, naj namenijo dovolj finančnih sredstev za izvajanje tega svežnja, zlasti za podporo malim podjetjem pri sodelovanju v shemah trgovanja, ki prinašajo dodano vrednost proizvajalcem, vključno s tistimi trajnostnimi (npr. v okviru pravične trgovine); zahteva redno sprotno obveščanje o izvajanju svežnja;
16. pozdravlja sprejetje sporočila z naslovom „Boljša podpora EU državam v razvoju pri mobilizaciji razvojnega financiranja“; poziva Komisijo k hitri uresničitvi priporočil letnega, da bi tako omogočili dodatno trajnostno, predvidljivo in učinkovito financiranje; pozdravlja smernice OECD o „zbirki orodij“ političnega okvira za naložbe; pozdravlja dosežke svetovnega partnerstva za učinkovito razvojno sodelovanje iz Busana in načel iz Istanbula o učinkovitosti razvoja organizacij civilne družbe;
17. je zaskrbljen zaradi vse pogostejših praks vezane pomoči; poziva razvite države in velike države v vzponu, naj preprečujejo uporabo te prakse ter si, nasprotno, v okviru svojih projektov za razvoj gospodarstva prek trgovine in naložb prizadevajo za uporabo regionalnih in lokalnih virov, vključno s človeškim kapitalom;
18. priznava delo, ki so ga opravile mednarodne institucije (STO, UNCTED, UNIDO, OECD, G20, Svetovna banka in multilateralne razvojne banke) v zvezi s pomočjo za trgovino; se v okviru programov pomoči za trgovino zavzema za vključitev ukrepov, ki bi državam v razvoju omogočili izravnati izgubo zaradi liberalizacije trgovine; meni, da bi bilo treba pod okriljem konference UNCTAD in STO sistematizirati mednarodno, nacionalno in lokalno sodelovanje med donatorji; opozarja na zavezo EU, da bo spodbujala in podpirala zastopnost in sodelovanje držav v razvoju v teh mednarodnih institucijah;
19. obžaluje pomanjkljivo usklajevanje naložbenih politik, tudi na mednarodni ravni; pozdravlja sporazum Parlamenta in Sveta o prehodnih dogovorih za dvostranske sporazume o naložbah med državami članicami in tretjimi državami; spodbuja Komisijo, naj razvije evropsko politiko za mednarodne naložbe, ki bi zagotovila ustrezno zaščito naložb in večjo pravno gotovost ter v okviru katere bi bilo treba upoštevati sposobnost držav, da izoblikujejo skupna pravila in standarde, pri tem pa upoštevati posebne socialne, gospodarske in okoljske potrebe, med drugim tudi tiste, opredeljene v okviru naložbene politike za trajnostni razvoj UNCTAD; opozarja, da države v razvoju nesorazmerno bremenijo visoki stroški reševanja sporov med vlagatelji in državami;
20. meni, da je nujno reformirati mednarodne naložbene sporazume, da bi okrepili njihovo naložbeno razsežnost, ob tem pa uravnesili pravice in obveznosti držav in vlagateljev, zagotovili zadosten politični prostor za politike trajnostnega razvoja, določbe za spodbujanje naložb pa naredili konkretnije in usklajene s cilji trajnostnega razvoja;
21. poziva Komisijo, naj zagotovi razčlenjene podatke o izhodnih neposrednih tujih naložbah EU v državah v razvoju in najmanj razvitih državah, pri čemer naj upošteva naslednje

kategorije naložb: združitve in prevzeme, prenos sredstev znotraj podjetij, špekulativne naložbe in zelene naložbe;

22. meni, da bi se moralo sodelovanje osredotočati tudi na krepitev zmogljivosti in institucij, da bi lahko države v razvoju ustvarile pogoje za naložbe, kot so razvoj zmogljivosti za pobiranje davkov, preprečevanje davčnih utaj in izvajanje najboljših računovodskih standardov;
23. pozdravlja odločitev STO o poenostavitvi pristopa najmanj razvitih držav; poziva razvite države in velike države v vzponu, ki so članice STO, naj v zvezi s storitvami najmanj razvitih držav uporabijo odstopanje ter naj za njihove storitve in izvajalce storitev priznajo preferencialno obravnavo, pri čemer naj posebno pozornost namenijo 4. načinu, ki je prednostni cilj za najmanj razvite države;
24. želi, da bi Unija in njene države članice izkoristile svoj vpliv – zlasti na velike države v vzponu – za hitro sklenitev sporazuma o olajšanju trgovine, ki je bil dosežen s pogajanjem v krogu iz Dohe;
25. pozdravlja prizadevanja držav BRICS za gospodarsko rast in razvoj držav v razvoju; jih poziva, naj pri svojih ukrepih upoštevajo in spodbujajo demokratična načela in načela dobrega upravljanja; poziva Komisijo, naj v vse trgovinske sporazume z državami v razvoju še naprej vključuje klavzulo o demokraciji in človekovih pravicah;
26. spodbuja Komisijo, naj predlaga konkretne rešitve za krepitev svoje podpore hitrejšemu in globljemu regionalnemu povezovanju med državami v razvoju, s čimer bi pripomogli k razvoju regionalnih trgov in izoblikovanju regionalnih vrednostnih verig; v zvezi s tem poziva Komisijo, naj v dvostranskih in regionalnih trgovinskih sporazumih spodbuja regionalno povezovanje; poziva Komisijo, naj predvidi poenostavitev in uskladitev pravil o poreklu ter načine za poenostavitev njihove uporabe za male izvoznike; poziva Komisijo, naj okrepi svoja partnerstva z že vzpostavljenimi regionalnimi institucijami, zlasti Afriško razvojno banko; opozarja na bistveno vlogo lokalnega zasebnega sektorja pri trgovinskem povezovanju in gospodarskem razvoju;
27. pozdravlja reformo pravil o poreklu in začetek veljavnosti revidiranega in reformiranega sistema splošnih preferencialov; upa, da bo Komisija v skladu z določbami člena 40 nove uredbe predložila poročilo o posledicah spremembe sistema za države prejemnice, zlasti preklica preferencialov za zadevne države;
28. je seznanjen z začasno uporabo prvega sporazuma o gospodarskem partnerstvu s skupino afriških držav; spodbuja Komisijo, naj pri sklepanju drugih sporazumov o gospodarskem partnerstvu, ki v celoti upoštevajo razvojne interese držav v razvoju, povleče črto pod dosedanjo odsotnostjo napredka; poziva Komisijo, naj izkoristi to dinamiko ter oživi pogajanja o gospodarskem partnerstvu, ki potekajo med EU in zainteresiranimi državami v razvoju, da bi postopoma vključili njihove trge v večstranski trgovinski okvir; opozarja na pomen vzpostavitve stabilnega in pravičnega pravnega in trgovinskega okvira za spodbujanje naložb EU v države AKP na način, ki bo koristil obema stranema; poziva Komisijo, naj upošteva priporočila Parlamenta v zvezi z erozijo preferencialov, prilagodljivostjo in obsegom odprave tarif ter naj posebno pozornost nameni izvajanju sporazumov o gospodarskem partnerstvu;

29. meni, da so orodja, ki jih je Unija razvila na področju razvojne pomoči s trgovino in naložbami, tudi sistem splošnih preferencialov in sporazum o gospodarskem partnerstvu, učinkovita, če določbe in merila za izvajanje teh orodij ne privedejo do diskriminacije ali omejevanja, ki lahko škoduje morebitnim prejemnikom; vendar obenem poziva Komisijo, naj vse obstoječe instrumente poveže v resnično celovito strategijo, ki bo vključevala tudi ukrepe za tehnično pomoč za trgovino, krepitev zmogljivosti in prilagoditve, povezane s trgovino, tudi v povezavi s standardizacijo; meni, da bi morali Komisija in Evropska služba za zunanje delovanje razviti sinergije za dodatno izboljšanje trgovinske diplomacije Unije v svetu;
30. spodbuja Komisijo, naj v dvostranske trgovinske sporazume vključi poglavja o trgovini in trajnostnem razvoju z zavezujočimi pravili na okoljskem in delovnem področju ter klavzulami o socialni odgovornosti gospodarskih družb; meni, da bi morala Komisija prav tako ponuditi podporo državam v razvoju in najmanj razvitim državam pri izpolnjevanju teh standardov; meni, da velika vključenost civilne družbe pri spremljanju izvajanja takih poglavij prispeva k večji ozaveščenosti in sprejemanju okoljskih in socialnih standardov;
31. priporoča, naj Komisija izpogaja vključitev zavezujočih in izvršljivih določb o človekovih pravicah ter socialnih in okoljskih določb v vse prihodnje trgovinske sporazume, da bi bila politika pogojevanja EU bolj učinkovita in verodostojna;
32. poziva EU, naj svoje trgovinske sporazume oblikuje tako, da bo spodbudila odgovorno ravnanje vlagateljev in zagotovila skladnost z najboljšo mednarodno prakso družbene odgovornosti gospodarskih družb in dobrega upravljanja teh družb; poudarja zlasti, da si je treba za rast, če želimo, da bo vključujoča in učinkovita, prizadevati v sektorjih, v katerih so dejavni revni ljudje, prav tako pa mora vključevati ugodnosti za ženske, krepiti njihovo vlogo ter biti povezana z ustvarjanjem delovnih mest ter z različnimi možnostmi financiranja mikro in malih podjetij;
33. poziva podjetja s sedežem v EU in proizvodnimi zmogljivostmi v državah v razvoju, naj bodo zgled glede upoštevanja obveznosti v zvezi s spoštovanjem človekovih pravic in svoboščin, družbenih in okoljskih standardov, temeljnih delovnih standardov in mednarodnih sporazumov;
34. poziva evropske gospodarske družbe, katerih hčerinske družbe ali dobavne verige so v državah v razvoju, naj izpolnjujejo nacionalne in mednarodne zakonske obveznosti na področju človekovih pravic, delovnih standardov in okoljskih predpisov;
35. pozdravlja dejstvo, da so številni sektorji in nadnacionalna podjetja sprejela kodeks ravnanja in v njem opredelila standarde socialne in okoljske uspešnosti za svoje svetovne dobavne verige; vendar opozarja, da je te kodekse zaradi različnega računovodstva, revizije in standardov poročanja težko primerjati; poudarja, da bo boljše izvajanje vodilnih načel ZN o podjetništvu in človekovih pravicah prispevalo k doseganju ciljev EU glede posebnih vprašanj na področju človekovih pravic in temeljnih delovnih standardov;
36. poudarja, da je pomoč EU vladam tretjih držav pri izvajanju socialnih in okoljskih predpisov nujno dopolnilo uveljavljanju družbene odgovornosti evropskih gospodarskih družb po vsem svetu;

37. ugotavlja, da ne glede na začetek izvajanja procesa Kimberley za potrjevanje spornih diamantov trgovina z naravnimi viri še vedno podpira upornike, na rudarskih območjih pa še vedno prihaja do kršitev človekovih pravic; zato poudarja, da je nujno potreben sistem potrebne skrbnosti za pridobivanje draguljev in tako imenovanih spornih mineralov ter trgovino z njimi; meni, da bi tak ukrep lahko prispeval k reševanju glavnega izziva „prekletstva“ virov in povečal koristi za države v razvoju, kadar trgujejo s svojim blagom;
38. priznava, da je Komisija partnerica pri pobudi za preglednost v ekstraktivni industriji; poziva Komisijo in akterje, ki so dejavni v ekstraktivni industriji, naj se dejavno zavzemajo za to, da bi se pobudi pridružilo več držav proizvajalk;
39. poziva Komisijo, naj pri sklepanju trgovinskih in naložbenih sporazumov izvaja smernice, ki jih je pripravil poročevalec ZN o pravici do hrane in pozivajo k uporabi ocen učinka na človekove pravice („Vodilna načela za ocene učinka trgovinskih in naložbenih sporazumov na človekove pravice“), da bi zagotovili skladnost teh sporazumov z obveznostmi iz mednarodnih instrumentov na področju človekovih pravic;
40. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, vladam in parlamentom držav članic ter Skupni parlamentarni skupščini AKP-EU.

23.1.2013

MNENJE ODBORA ZA RAZVOJ(*)

za Odbor za mednarodno trgovino

o trgovini in rasti, ki jo vodijo naložbe, v državah v razvoju
(2012/2225(INI))

Pripravljaivec mnenja(*): Alf Svensson

(*) Pridruženi odbor – člen 50 Poslovnika

POBUDE

Odbor za razvoj poziva Odbor za mednarodno trgovino kot pristojni odbor, da v svoj predlog resolucije vključi naslednje pobude:

1. ponovno opozarja na pomen načela usklajenosti politik za razvoj; meni, da bi trgovinski sporazumi in naložbe EU morali podpirati zmožnosti takih držav, da se industrializirajo, povečajo raznolikost svoje proizvodnje in napredujejo v vrednostni verigi ter razvijejo svoj storitveni sektor ter imajo koristi od trajnostnega in odgovornega razvoja; vztraja, da morata trgovinska in razvojna politika slediti ciljem na področju kmetijstva, kot je ukinitvev vseh subvencij EU za kmetijstvo, ki bi lahko škodile prehranski varnosti, trajnostno upravljanje naravnih virov ter strategije za celostni razvoj na lokalni, regionalni in nacionalni ravni;
2. poudarja, da pomeni naložbena politika dva glavna izziva za države v razvoju: na nacionalni ravni je treba naložbeno politiko vključiti v razvojno strategijo, ki vključuje cilje trajnostnega razvoja; na mednarodni ravni je treba okrepiti razvojno razsežnost mednarodnih naložbenih sporazumov ter uravnovesiti pravice in obveznosti držav in vlagateljev;
3. obžaluje, da glede na poročilo Konference Združenih narodov za trgovino in razvoj (UNCTAD) o naložbah po svetu iz leta 2012 nekateri mednarodni naložbeni sporazumi, sklenjeni leta 2011, uporabljajo tradicionalni model sporazuma, ki se kot edini cilj osredotoča na zaščito naložb; vendar pozdravlja dejstvo, da nekateri novi mednarodni naložbeni sporazumi vsebujejo določbe, ki zagotavljajo, da pogodba ne posega v strategije zadevnih držav glede trajnostnega razvoja, ki so osredotočene na okoljske in družbene

vplive naložb, ampak k njim prispeva;

4. poudarja, da je revizija vzorčnega dvostranskega sporazuma z Združenimi državami o naložbah zavezanost za največje prizadevanje za to, da nacionalni okoljski in delavski zakoni ne postanejo ohlapnejši, preoblikovala v zavezujočo obveznost;
5. poziva EU in njene države članice, naj si prizadevajo za vključitev določb o trajnosti v svoje naložbene sporazume, ki so v skladu s sprejetjem vodilnih načel ZN o podjetništvu in človekovih pravicah iz leta 2011, načel organizacij UNCTAD/FAO/Svetovna banka/IFAD za odgovorne naložbe v kmetijstvo, revizijo smernic OECD za večnacionalna podjetja iz leta 2011, nalog iz Dohe, sprejetih na XIII. ministrski konferenci UNCTAD leta 2012 in konferenci Rio+20 leta 2012, ter z nadaljnjim delom v zvezi z njimi;
6. meni, da je nujno reformirati mednarodne naložbene sporazume, da bi okrepili njihovo naložbeno razsežnost, ob tem pa uravnovesili pravice in obveznosti držav in vlagateljev, zagotovili zadosten politični prostor za politike trajnostnega razvoja, določbe za spodbujanje naložb pa naredili konkretnije in usklajene s cilji trajnostnega razvoja;
7. ugotavlja, da bi boljša usposobljenost glede razvojnih vprašanj omogočila jasnejšo opredelitev konkretnih razvojnih potreb in možnih načinov, kako te izpolniti, da bi usmerjali in olajšali naloge trgovinskih pogajalcev in drugih trgovinskih uradnikov;
8. opozarja, da mobilizacija naložb za trajnostni razvoj ostaja glavni izziv za države v razvoju, zlasti za najmanj razvite države; v tem okviru poudarja, da je UNCTAD razvil celovit okvir naložbene politike za trajnostni razvoj, ki poseben poudarek namenja odnosu med tujimi naložbami in trajnostnim razvojem;
9. opozarja, da se pozitivni razvojni učinki neposrednih tujih naložb ne uresničijo samodejno, ampak potrebujejo med drugim primerno regulacijo, ki obsega področja politike, ki presegajo naložbene politike *per se*, kot so trgovina, obdavčitev, intelektualna lastnina, konkurenca, urejanje trga dela, okoljske politike in dostop do zemljišč;
10. poudarja, da mora EU za povečanje bogastva in življenjskega standarda najrevnejših prebivalcev del svoje pomoči, povezane s trgovino v korist trajnostnega in odgovornega razvoja, usmeriti k oblikovanju lokalne in regionalne trgovinske zmogljivosti znotraj teh držav in med njimi; pozdravlja cilje instrumenta za financiranje razvojnega sodelovanja, ki v ospredje postavlja zaposlovanje in rast v državah v razvoju;
11. poziva EU, naj svoje trgovinske sporazume oblikuje tako, da bo spodbudila odgovorno ravnanje vlagateljev in zagotovila skladnost z najboljšo mednarodno prakso družbene odgovornosti gospodarskih družb in dobrega upravljanja teh družb; poudarja zlasti, da si je treba za rast, če želimo, da bo vključujoča in učinkovita, prizadevati v sektorjih, v katerih so dejavni revni ljudje, prav tako pa mora vključevati ugodnosti za ženske, krepiti njihovo vlogo ter biti povezana z ustvarjanjem delovnih mest ter z različnimi možnostmi financiranja mikro in malih podjetij;
12. poudarja, da so socialno podjetništvo in socialne inovacije v državah v razvoju gonilna

sila rasti za razvoj, kar lahko ugodno vpliva na zmanjšanje neenakosti in spodbudi rast, če je ustvarjeni dobiček vložen nazaj v gospodarstvo;

13. poziva podjetja s sedežem v EU in proizvodnimi zmogljivostmi v državah v razvoju, naj bodo zgled glede upoštevanja obveznosti v zvezi s spoštovanjem človekovih pravic in svoboščin, družbenih in okoljskih standardov, temeljnih delovnih standardov in mednarodnih sporazumov;
14. poziva evropske gospodarske družbe, katerih hčerinske družbe ali dobavne verige so v državah v razvoju, naj izpolnjujejo nacionalne in mednarodne zakonske obveznosti na področju človekovih pravic, delovnih standardov in okoljskih predpisov;
15. pozdravlja dejstvo, da je mnogo sektorjev in nadnacionalnih podjetij sprejelo kodeks ravnanja in v njem opredelilo standarde socialne in okoljske uspešnosti za svoje svetovne dobavne verige; vendar opozarja, da je te kodekse zaradi različnega računovodstva, revizije in standardov poročanja težko primerjati; poudarja, da bo boljše izvajanje vodilnih načel ZN o podjetništvu in človekovih pravicah prispevalo k doseganju ciljev EU glede posebnih vprašanj na področju človekovih pravic in temeljnih delovnih standardov;
16. poudarja, da je pomoč EU vladam tretjih držav pri izvajanju socialnih in okoljskih predpisov nujno dopolnilo uveljavljanju družbene odgovornosti evropskih gospodarskih družb po vsem svetu;
17. poudarja pomen podpore in prenosa izkušenj EU pri spodbujanju dobrega upravljanja, dobro delujoče davčne uprave, učinkovitega boja proti korupciji, oblikovanja nacionalnih razvojnih strategij, ki so usmerjene k vključujoči rasti in zmanjšanju revščine, ter trdni zavezanosti k njihovi uspešni izvedbi; poudarja, da mora imeti izpolnjevanje teh ciljev prednost pred pogajanjem o trgovinskih sporazumih, jih spremljati in vplivati nanje;
18. ugotavlja, da po izvajanju procesa Kimberley za potrjevanje spornih diamantov trgovanje z naravnimi viri še vedno podpira upornike, na rudarskih območjih pa še vedno prihaja do kršitev človekovih pravic; zato poudarja, da nujno potrebujemo sistem potrebne skrbnosti za pridobivanje draguljev in tako imenovanih spornih mineralov in za trgovanje z njimi; meni, da bi taki ukrepi lahko prispevali k reševanju glavnega izziva „prekletstva“ virov in povečali koristi za države v razvoju, kadar trgujejo s svojim blagom;
19. priznava, da je Komisija partnerica pri pobudi za preglednost v ekstraktivni industriji; poziva Komisijo in akterje, ki so dejavni v ekstraktivni industriji, naj se dejavno zavzemajo za to, da bi se pobudi pridružilo več držav proizvajalk;
20. poziva EU, druge donatorje pomoči, organe partnerskih držav ter lokalne in mednarodne zasebne akterje v državah v razvoju, da raziščejo možna področja sodelovanja za trajnostni razvoj, da bi čim bolj povečali prispevek poslovnih dejavnosti k doseganju razvojnih ciljev.

IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU

Datum sprejetja	22.1.2013
Izid končnega glasovanja	+: 22 -: 0 0: 2
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Thijs Berman, Michael Cashman, Corina Crețu, Véronique De Keyser, Nirj Deva, Leonidas Donskis, Charles Goerens, Filip Kaczmarek, Miguel Angel Martínez Martínez, Gay Mitchell, Norbert Neuser, Bill Newton Dunn, Maurice Ponga, Birgit Schnieber-Jastram, Michèle Striffler, Alf Svensson, Keith Taylor, Eleni Teoharus (Eleni Theocharous), Patrice Tirolien, Anna Záborská, Iva Zanicchi
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Enrique Guerrero Salom, Gesine Meissner, Judith Sargentini

IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU

Datum sprejetja	21.2.2013
Izid končnega glasovanja	+: 23 -: 1 0: 3
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Laima Liucija Andrikiienė, Nora Berra, David Campbell Bannerman, Daniel Caspary, María Auxiliadora Correa Zamora, George Sabin Cutaş, Marielle de Sarnez, Christofer Fjellner, Yannick Jadot, Metin Kazak, Franziska Keller, Bernd Lange, David Martin, Vital Moreira, Paul Murphy, Godelieve Quisthoudt-Rowohl, Helmut Scholz, Peter Šťastný, Robert Sturdy, Henri Weber, Paweł Zalewski
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Josefa Andrés Barea, Catherine Bearder, Syed Kamall, Jörg Leichtfried, Tokia Saïfi
Namestniki (člen 187(2)), navzoči pri končnem glasovanju	Paul Rübig